

Tessa van Brussel, inclusieondersteuner:
Denken in mogelijkheden

Als ambulant begeleider kwam Tessa van Brussel al op veel scholen in de Kop om leerkrachten en kinderen te ondersteunen. De laatste jaren is haar rol veranderd. Als inclusieondersteuner helpt ze nog steeds de scholen in de regio – maar nu vooral met advies. Waar ze vroeger ‘met tassen vol materialen’ de school in kwam, begeleidt ze nu leerkrachten en ib’ers om zelf de regie te nemen. Een van de scholen waar ze komt, is basisschool de Lichtlijn. In dit artikel beschrijft van Brussel een casus op die school.

“Ik begeleid meerdere kinderen op de Lichtlijn, in dit geval gaat het om een meisje met het syndroom van Down. De school vroeg me om advies omdat de zorgvraag complex was. Het meisje zat in een grote kleutergroep met nogal wat kinderen die wat extra’s nodig hadden. Het meisje had zelf ook intensieve begeleiding nodig.

Om te beginnen heb ik de onderwijsbehoeftes van het kind in kaart gebracht en hebben we de CTO gevraagd wat de beste onderwijsplek voor haar was. De CTO kwam met het advies om een toelaatbaarheidsverklaring te geven voor plaatsing in het speciaal onderwijs. De ouders wilden echter heel graag dat hun dochter op de Lichtlijn zou blijven. We zijn toen met elkaar gaan kijken hoe dat zou kunnen lukken.

Ik heb als eerste het advies gegeven om een individueel picto-dagprogramma voor

het meisje te laten maken en te gaan werken met de ‘Meichenbaummethode’, om de zelfstandigheid te vergroten. Daarna zijn we gaan kijken naar extra ondersteuning. De school heeft bij de gemeente arrangementen aangevraagd en hiermee konden we Jolanda Bijpost vanuit Esdégé-Reigersdaal vragen. Zij is degene die nu de extra handen in de klas biedt en het meisje ondersteunt, in overleg met mij.

Jolanda is elke ochtend aanwezig om het kind te begeleiden. Als ze tijdens een instructie merkt dat er bij het meisje onrust is, dan neemt ze haar mee naar een plek buiten het lokaal voor een taak. Daarna gaan ze bijvoorbeeld op het speelwerkplein aan het werk met ‘Leespraat’, een methode voor kinderen met het downsyndroom. In de middag, als de individueel begeleider er niet is, staat er vaak een gymles ingepland of een muziekactiviteit, zodat het meisje goed mee kan meedraaien met minder ondersteuning.

Wat verder fijn is, is dat de school werkt met units in plaats van klassen. Bij deze werkwijze krijgen de kinderen eerst een algemene instructie. Daarna wordt gekeken naar het niveau van een kind om te bepalen bij welk groepje het aansluit voor bijvoorbeeld rekenen of taal. Heel gedifferentieerd dus. Voor dit meisje is deze manier van werken een uitkomst. Ze kan daardoor een uurtje in groep 3 meedraaien als het daar rustig is, maar ze kan ook een werkje doen op het speelwerkplein.

Mijn rol op deze school is echt een adviserende rol. Waar ik voorheen letterlijk met tassen

vol lesmaterialen de school in liep, is dat nu niet meer het geval. Ik ben nu meer aan het kijken wat ik leerkrachten en ib’ers kan aanreiken zodat ze het zelf kunnen doen. Eigenlijk was ik vroeger, voordat ik de rol van inclusieondersteuner had, vooral aan het dweilen, terwijl ik nu een kraan aan het dichtdraaien ben. Althans, zo voelt het. Ik kan in deze rol ook vaker scholen met elkaar in contact brengen als ze te maken hebben met een leerling met dezelfde onderwijsbehoeftes. Dat gebeurde vroeger veel minder.

Het is voor een school best complex om een ondersteuningstraject zoals op de Lichtlijn op te zetten. Hier op de Lichtlijn lukt dat heel goed, vooral ook door de gedrevenheid van het personeel en de wil om een stapje extra te zetten. Toch merk ik op meer scholen dat ze echt openstaan voor andere ideeën om inclusief onderwijs mogelijk te maken. Zoals bijvoorbeeld een kind in de ochtend in groep 3 laten meedraaien en in de middag bij de kleuters. Een paar jaar geleden werd er dan snel gezegd ‘Dat kan

niet’. Nu is de reactie vaak: ‘Laten we gaan kijken hoe we dat kunnen regelen.’”

Tessa van Brussel

‘Een paar jaar geleden werd er dan snel gezegd ‘Dat kan niet’ Nu is de reactie vaak: ‘Laten we gaan kijken hoe we dat kunnen regelen’

Amber Siereveld, groepsleerkracht en intern begeleider op de Lichtlijn:

“Als je kijkt naar het aantal verwijzingen dat we de afgelopen jaren hebben gehad, dan zijn dat er heel weinig. Uit m’n hoofd zijn dat er in de laatste vier jaar twee. We proberen op de Lichtlijn kinderen zoveel mogelijk op school te houden, als dat voor de leerling het beste is en voor de leerkracht haalbaar is, natuurlijk. Met elkaar komen we heel ver. En daar speelt Tessa een belangrijke rol bij.

Als we ergens tegenaanlopen kan ik haar om advies vragen. We gaan dan in gesprek, en soms komt ze een observatie doen. Dan kijken we hoe we het onderwijs zo kunnen aanpassen dat een leerling zichzelf kan blijven ontwikkelen. Zoals bij de leerling met het syndroom van Down in groep 3. Tessa is daar vanaf het begin bij betrokken geweest.

Met haar hulp hebben we de leerling op school kunnen houden. De ouders van het meisje hadden vanwege hun identiteit heel bewust voor onze school gekozen en wilden daarom graag dat ze zou blijven. Dat is gelukt, mede dankzij de hulp van Tessa en natuurlijk ook met de hulp van de individueel begeleider.

Wat ik ook fijn vind aan de ondersteuning van Tessa is dat ze een goed beeld heeft van de scholen die er zijn. Ik ben zelf hier in september pas gestart als ib’er. Ik weet welke scholen er zijn in de buurt, maar ik weet er niet het fijne van. Als we voor een leerling moeten kijken wat een passende school is, kan Tessa daarover adviseren.”